

Міністерство освіти і науки України
The Ministry of Education and Science of Ukraine

Філологічні трактати

Philological Treatises

Науковий журнал

Scientific Journal

ISSN 2077-804X (Print)

ISSN 2410-373X (Online)

Заснований у 1994 році

Founded in 1994

Том 16, № 1' 2024

Сумський державний університет

Sumy State University

PROBLEMS OF ECOLOGIZATION OF THE MODERN UKRAINIAN
LANGUAGE

Katerina Geichenko,

Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University, Ukraine

orcid.org/0000-0002-0294-8423

Corresponding author: geichenko.ci@gmail.com

Dmytro Dochinets,

Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University, Ukraine

orcid.org/0000-0002-4834-5134

Abstract. *It is always important to talk about the purity of language, as language is one of the main means of communication and expression. Here are some reasons why it is important today: a). Ensuring clarity: The use of correct language facilitates understanding between language promotes understanding between interlocutors. Incorrect use of words, grammatical structures or pronunciation can lead to misunderstandings. b). Professional credibility: In many areas of life, correct speech can affect the first impression and the level of professional credibility. Competent language shows the culture of the interlocutor and their level of education. c). Preservation of cultural heritage: Language is not only a means of communication, but also a part of cultural heritage. Compliance with the rules of the language contributes to preservation and development of language culture. d). Effective communication: Correct speech helps you to express your thoughts, ideas and feelings effectively. People with right speech can express yourself more accurately and clearly.*

These topics can occur in a variety of contexts, from academic discussions to practical measures to improve speech culture.

The authors of this article consider several factors that may affect the ability of Ukrainians to speak the correct literary language: 1). The influence of dialects and language variants: Ukraine has many regional dialects and language variants that can affect the way words are pronounced, word usage and grammar. 2). Language contact: The richness of language contact in Ukraine can lead to the borrowing of words, phrases and grammatical constructions that do not always meet the standards of the literary Ukrainian language. 3). Lack of language education: Lack of opportunities to receive quality language education or insufficient attention to language literacy in the programs can affect the level of language skills. 4). Socio-cultural context: Socio-cultural factors such as social status, education, media, and the influence of the Internet can influence the language behavior and word use of Ukrainians. 5). Lack of motivation: Lack of motivation to learn and use the correct language can be an obstacle for Ukrainians. 6). Political and historical context: Historical events and political processes also influence Ukrainians' language choices and speech practices.

As a result of these factors, Ukrainians may have different levels of language literacy and use of the literary language. However, the interest in improving language skills and proper language education can help to improve this situation.

Thus, it is important to talk about language purity today in order to maintain quality communication, preserve cultural heritage and increase the level of professional trust.

Keywords: *norms of Ukrainian language, purity, factors of influence, cultural heritage.*

Received: 12 April, 2024

Revised: 20 April, 2024

Accepted: 25 April, 2024

© Geichenko K., Dochinets Dm., 2024

How to cite: Geichenko K., Dochinets Dm. (2024). Problems of Ecologization of the Modern Ukrainian Language. *Philological Treatises*, 16(1).
[https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2024.16\(1\)-4](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2024.16(1)-4)

Copyright: © 2024 by the authors. For open-access publication within the terms and conditions of the [Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC)

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Гейченко Катерина,

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, Україна
orcid.org/0000-0002-0294-8423

Автор, відповідальний за листування: geichenko.ei@gmail.com

Дочинець Дмитро,

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет. Україна
orcid.org/0000-0002-4834-5134

Анотація. *Говорити про чистоту мови важливо завжди, оскільки мова є одним з основних засобів спілкування та вираження думок. Ось кілька причин, чому це важливо сьогодні: а). Забезпечення зрозумілості: Використання правильної мови сприяє зрозумілості між співрозмовниками. Неправильне вживання слів, граматичних конструкцій або вимови може призвести до непорозумінь. б). Професійна довіра: У багатьох сферах життя правильна мова може вплинути на перше враження та рівень професійної довіри. Грамотне висловлювання свідчить про культуру співрозмовника та його рівень освіти. в). Збереження культурної спадщини: Мова є не лише засобом спілкування, але й частиною культурної спадщини. Дотримання правил мови сприяє збереженню та розвитку мовної культури. г). Ефективне спілкування: Правильна мова допомагає ефективно виражати свої думки, ідеї та почуття. Коли ви володієте правильною мовою, ви можете більш точно та чітко висловлювати свої думки. Ці теми можуть зустрічатися в різних контекстах, від академічних дискусій до практичних заходів з підвищення мовної культури.*

Автори поданої статті розглядають декілька факторів які можуть впливати на здатність українців говорити правильною літературною мовою: 1). Вплив діалектів та мовних варіантів: Україна має багато регіональних діалектів та мовних варіантів, які можуть впливати на спосіб вимови, вживання слів та граматику. 2). Мовний контакт: Багатство мовних контактів в Україні може призводити до позичення слів, фраз та граматичних конструкцій, які не завжди відповідають стандартам літературної української мови. 3). Недостатність мовної освіти: Брак можливостей отримати якісну мовну освіту або недостатня увага до мовної грамотності в навчальних програмах можуть впливати на рівень мовленнєвих навичок. 4). Соціокультурний контекст: Соціокультурні чинники, такі як соціальний статус, освіта, медіа та вплив інтернету, можуть впливати на мовну поведінку та вживання слів українців. 5). Відсутність мотивації: Відсутність мотивації до вивчення та використання правильної мови може бути перешкодою для українців. б). Політичний та історичний контекст: Історичні події та політичні процеси також впливають на вибір мови та мовленнєві практики українців.

У результаті цих факторів українці можуть мати різний рівень мовної грамотності та вживання літературної мови. Однак, зацікавленість у покращенні мовних навичок та належна мовна освіта можуть сприяти удосконаленню цієї ситуації.

Отже, говорити про чистоту мови сьогодні важливо, щоб підтримувати якісне спілкування, зберігати культурну спадщину та підвищувати рівень професійної довіри.

Ключові слова: *норми української мови, чистота, фактори впливу, культурна спадщина.*

Отримано: 12 квітня 2024 р.

Отримано після доопрацювання: 20 квітня 2024 р.

Затверджено: 25 квітня 2024 р.

Як цитувати: Гейченко К., Дочинець Д. (2024). Проблеми екологізації сучасної української мови. *Філологічні трактати*, 16(1).

[https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2024.16\(1\)-4](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2024.16(1)-4)

Постановка наукової проблеми

Мова будь-якого народу – це його історична пам'ять, втілена в мовленнєвій творчості. Національна духовна культура назавжди відкарбувалася у мові народу, а рідна мова є однією з найхарактерніших ознак певної нації, її душа. Через неї самобутньо виявляється етнопсихологія, національний характер, тип мислення, етнспецифіка художньої творчості, а також духовна ментальність нації. Українська мова є справжньою скарбницею нашого народу та головною складовою життя кожної людини, запорукою її духовного розвитку та розвитку суспільства.

Кожна нація дбає про чистоту своєї мови. Чистота мовлення як одна з його комунікативних ознак досягається тоді, коли мовлення нормативне і всі його елементи (фонетико-орфоепічні, лексичні, фразеологічні, граматичні, стилістичні) є літературними [5]. У цьому полягає власне мовленнєва чистота усного й писемного висловлювання. На жаль, сьогодні для нашої країни актуальною є екологізація української мови, адже наразі вона засмічена суржигом, жаргонізмами, сленгом, іноземними словами, плеоназмами, тавтологією тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про активне опрацювання проблеми екології мови в сучасному українському мовознавстві. Н.Станкевич [12] узагальнює основні складники понять «чистота мови» і «чистота мовлення», описує негативні мовні явища та визначає шляхи їхнього усунення в різних сферах життя, аналізує новітні ресурси, покликани зберігати, плекати та пропагувати чистоту української мови. П.Гриценко [4], закликаючи долучатися серцем до українства, до української мови, застерігає від суржику як мовного каліцтва, від англоросійсько-сленгових покручів. П.Дудик групує чистоту мовлення за двома основними сферами і способами її вияву: як вимовна чистота і чистота лексична. Орфоепічні ознаки чистоти мовлення стосуються нормативної вимови окремого звука, всіх сполучень звуків (фонем) і наголошування слів. Порушенням чистоти мовлення на лексико-семантичному рівні мовознавець вважає вживання русизмів, жаргонізмів, сленгізмів, арготизмів, вульгаризмів, просторічних та іншомовних слів.

Певна кількість наукових розвідок присвячена чистоті української мови в різних галузях. О.Семенов [11] звертає увагу на мовні недоліки у наукових публікаціях (суржик, плеоназм, тавтологія, надлишковість, зловживання іноземною термінологією) і надає поради щодо застосування стилістично грамотних мовних засобів наукового тексту. О.Томашевська і Є.Дзись [13] порушують проблему української медичної мови, яка є значно зросійщеною, надмірно англійованою і латинізованою, з великою кількістю орфографічних помилок, стилістичних огріхів та мовних покручів. Т.Щенко [6] аналізує мову сучасної медичної документації, здійснює опис найтипівіших помилок у нормативно-директивних текстах. Авторка аналізує мовні покручі, суржик, росіянізми, кальки у письмовій комунікації лікарів, вказує на важливість деколонізації української фахової мови працівників медичних закладів. М.Черкес і Н.Черкес [14], розглядаючи проблему надмірного використання іншомовних слів та словосполучень у мовленні лікарів-оториноларингологів, пропонують замінювати чужомовні назви та

конструкції суто українськими найменуваннями. Отже, усі дослідники одностайні в тому, що надважливе завдання сучасної лінгвоекології – очищення українського мовлення, фахового мовлення від покручів, суржику, кальок, росіянізмів тощо. А це свідчить про актуальність окресленої проблеми, яка потребує фундаментальних досліджень.

Мета статті – визначити та розглянути фактори, які впливають на мову і мовленнєву культуру українців.

Виклад основного матеріалу

Мовна ситуація України має свою специфіку, що є результатом багатовікового адміністративно-державного, політичного, інформаційного та пов'язаного з ними психологічного тиску на українців, їхню мову і культуру, сильні рецидиви чого відчутні навіть у роки нашої державності. Тому вкрай важливим є збереження природності української мови, позбавлення її суржикових нашарувань, смислових перекручень і словесних покручів.

Мова є дзеркалом культурного, морального, психологічного стану суспільства в цілому й окремого його представника [7]. Мова постійно розвивається і вдосконалюється. Сьогодні більшість науковців стверджує, що українська мова забруднена та збіднюється через появу твіт-стилістики, необґрунтованих іншомовних запозичень, стрімкого мутування граматичних норм, вульгаризації мови, занадто швидкої інтеграції розмовного стилю у літературний стиль, різного роду арго, модної мови Інтернет-спілкування тощо.

Аналіз сучасного стану української мови дозволив виокремити чинники, які впливають на мовну поведінку українців і зумовлюють зниження їхньої мовної культури.

1. Суржик.

Засвоєння національної культури без знання рідної мови неможливе, тому духовно-культурний розвиток сучасної української нації зобов'язує дбати про розвиток української мови. Сучасна українська мова разом із народом України пройшла довгий і тернистий шлях у своєму розвитку. Повномасштабне російське вторгнення активізувало процес українізації. Українська мова поступово починає домінувати в тих регіонах (Південь та Схід України) і сферах (неформальне спілкування, професійна комунікація, віртуальний простір), де тривалий час не посідала провідних позицій. Сьогодні більшість двомовних українців свідомо переходить на рідну українську. Але наслідком двомовності ще залишається сумнозвісне суржикове мовлення – штучне поєднання в одному слові елементів слів з кількох мов. Зазвичай в нашій державі це змішування українських та російських слів. Найчастіше такі слова вживають під час побутового спілкування: *«розпісаніє», «попробувати», «кстаті», «канешна», «ребята»* тощо. Дуже поширеними є такі мовні покручі: *здати* іспит (замість *складати*), *приймати* участь (замість *брати*), *учбовий* заклад (замість *навчальний*), *любий* предмет (замість *будь-який*), *займати* місце (замість *посідати*), *права сторона* (замість *бік*), *співпадати* (замість *збігатися*), *із-за* (замість *через*), *підводити* підсумки (замість *підбивати*), *дати можливість* (замість *уможливити*), *являтися* (замість *є*), *ведуча* організація (замість *провідна*), *в силу закону* (замість *на підставі*), *вступати в силу* (замість *набувати чинності*), *по крайній мірі* (замість *принаймні*), *получати* (замість *отримувати*), *підстроюватися* (замість *підлаштовуватися*), *мішати* (замість *заважати*), *співставляти* (замість *порівнювати*), *знімати* квартиру (замість *винаймати* квартиру) тощо. Прикладом суржику або кальки може бути і дослівний переклад, особливо стійких висловів (*в кінці кінців*, а правильно *кінець кінцем* або *у решті решт*, *нарешті*; *холостяк*, а правильно *парубок*; *по четвергам*, а треба *по четвергах*; *студентський білет* (правильно *квиток*), *дзвонити другу* (правильно *телефонувати*) тощо).

Схожа ситуація спостерігається й у мові різних галузей, зокрема медицини. На жаль, спеціальна медична термінологія досі перебуває у занедбаному стані. За часів Радянського Союзу практично не було навчальної літератури українською мовою. Переважна більшість наукових журналів, наукова документація, наукова література друкувалися російською. Як наслідок, сьогодні в певних наукових і навчальних джерелах, у мовленні лікарів ще спостерігаються мовні покручі, калькування термінології: *алергічний* (замість *алергійний*), *артеріальний* (замість *артерійний*), *без свідомості* (замість *непритомний*), *вести до чогось* (замість *призводити*), *відміна* (замість *скасування*), *вроджений* (замість *природжений*), *заключення* (замість *висновок*), *знаходиться у лікарні* (замість *перебувати у лікарні*), *лікарняний* (замість *листок непрацездатності*), *наднирник* (замість *надниркова залоза*), *щитовидна залоза* (замість *щитоподібна*), *постільний режим* (замість *лежати у ліжку*), *прийом* (замість *приймання*), *рана заживає* (замість *загоюється*), *формені елементи крові* (замість *клітини крові*), *хворіти протягом* (замість *упродовж*) тощо.

Отже, причинами існування суржику є, з одного боку, чужинницька мовна експансія, з іншого, – необізнаність українців із мовними нормами, мовна неохайність і недбалість, що призводить до збіднення мовної культури.

2. Запозичення іншомовних слів.

У дискурсі україномовної публіцистики початку XXI століття запозичення, передусім з англійської мови, розглядаються як закономірне явище на сучасному етапі розвитку мови в умовах глобалізації й активізації міжнародних відносин. Сьогодні важко уявити наше життя без таких слів, як-от «інтернет», «сайт», «відео», «онлайн» тощо. Проте заміна без потреби великої кількості українських слів іншомовними призводить до суттєвого порушення мовного коду нації, до втрати унікальності української мови, яка перетворюється на суржиковий покруч. Надання переваги чужомовній лексиці демонструє незнання рідної мови. І це шкодить не тільки мовцеві, а й самому стану мови. Тому не варто зловживати іноземною лексикою, і перш за все там, де цілком можна обійтися і без неї: *лайфхак* – *порада*, *підказка*; *лінк* – *посилання*, *лайк* – *вподобання*, *оффлайн* – *наживо*, *гаджет* – *пристрій*, *булінг* – *цькування*, *фідбек* – *зворотній зв'язок*, *тімбілдинг* – *гуртування*, *тьютор* – *наставник*, *портфоліо* – *наробок*, *хайп* – *галас*, *раціонально* – *доцільно*, *на фоні* – *на тлі*, *аномалія* – *відхилення*, *дефект* – *вада*, *еквівалент* – *відповідник*, *консенсус* – *згода*, *адаптувати* – *приспосовувати*, *аплодисменти* – *оплески*, *тотальний* – *всеосяжний*, *клінер* – *прибиральниця*, *абзац* – *відступ*, *алфавіт* – *абетка*, *експеримент* – *дослід* тощо. Отже, надмірне і недоречне вживання іншомовних слів може негативно впливати на лексику і на структуру нашої барвистої мови, порушуючи її чистоту та автентичність.

3. Мова медіа та Інтернету.

Звісно, що вплив мас-медіа та Інтернету на мову може бути як позитивним, так і негативним, залежно від якості мовного виразу. У сучасному медіа-просторі відбувається процес лібералізації вибору мовних засобів при передачі будь-якої, навіть офіційної інформації. На шпальти газет, у радіо й телевізійний ефір прийшло чимало виразів із розмовно-побутової мови, нічим не виправдана кількість запозичень, жаргонізмів, сленгізмів. В Інтернеті часто використовуються абрєвіатури, скорочення, нестандартна лексика, яка характерна для певних груп або підкультур, що, безумовно, може спричинити втрату чистоти мови та розуміння іншими користувачами. Проникнення соціально маркованої лексики в медіадискурс свідчить про демократизацію суспільства, зняття цензури, відкритість засобів масової інформації, але обов'язковою умовою всіх медійних джерел має бути дотримання літературних норм, оскільки мова ЗМІ виконує в інформаційному суспільстві роль своєї моделі національної мови, багато в чому формуючи мовні смаки та вподобання, впливаючи на сприйняття політики, мистецтва, літератури тощо. Тому мова медіа та Інтернету має

бути взірцевою щодо грамотного використання мовного етикету, правильного слововживання, багатства словника, експресивного словотвору[2].

4. Діалекти та регіональні особливості.

Українська мова багата і розмаїта. Особливо колоритними є регіональні діалекти, якими послуговується для спілкування певна кількість людей, об'єднаних територіальною спільністю. Діалект – це така ж невід'ємна частина кожного українського краю, як особлива кухня та орнамент вишивки. Роль діалектів стосовно літературної мови з часом змінюється. В Україні тривалий час велась настирлива боротьба проти слів та виразів південно-західного походження. Вважалося, що вони засмічують літературну мову і вносять дисонанс у «дружбу народів – дружбу мов». Сьогодні територіальні діалекти вважаються джерелом збагачення і запорукою розвитку літературної мови. Тепер серед мовознавців поширюється думка про ділінгвізм. Йдеться про те, що, окрім ідеального володіння нормами літературної української мови, потрібно водночас упродовж життя пронести у мовленні особливості свого діалекту (Чому..Гримашевич). Звісно, зведення територіальних мовних особливостей у статус норми призведе до певних непорозумінь. Також не варто використовувати говірки для послуговування у документах, на офіційних зустрічах чи схожих ситуаціях. Тому завдання філолога-україніста в тому, щоб зберегти рівновагу між літературним різновидом національної мови та її діалектами, навчати правильної нормованої української мови і прагнути оволодіти усіма скарбами рідної мови. Адже культурна, вихована, шляхетна людина – це та, яка досконало володіє літературною мовою і здатна у разі потреби переходити на місцеву говірку з її носіями, використовуючи діалекти у своєму мовленні.

Висновки

Наша мова барвиста і багата, милозвучна і солов'їна. Недбале ставлення до мови, недоречність та неохайність у використанні слів, нехтування красою мови своїх предків може призвести до втрати мовних цінностей, як-от граматична чистота, багатство словника, точність виразу, що призводить до порушення комунікації, погіршення якості освіти, втрати національної самобутності. Такі наслідки актуалізують важливість дотримання норм та правил використання мови та мовної грамотності для збереження культурних, соціальних та освітніх цінностей у суспільстві. Розв'язання вказаних проблем вимагає зусиль як з боку освітньої системи, так і з боку громадян. Слід неухильно підтримувати й пропагувати використання коректної української мови, вдосконалювати систему мовної освіти та сприяти розвитку мови як національного скарбу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О. А. Сербенської : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 304 с.
- Гейченко К. Чистота сучасної української мови – запорука духовного розвитку нації. *Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної онлайн-конференції 09-10 листопада 2023 року*. Запоріжжя: Видавництво ЗДМФУ 2023. С. 18-20.
- Гримашевич Г. І. Діалекти як джерело збереження культури та духовності українського народу. URL:<http://nniif.org.ua/File/20ggidyd.pdf>
- Гриценко П. Коли з'явилась українська мова. URL: <http://surl.li/qkmdw>.
- Дудик П.С. Чистота мовлення. URL: <https://litmisto.org.ua/?p=5613>.
- Єщенко Т. Екологія мови сучасної медичної документації у галузі охорони здоров'я. *Лінгвоекологія: мова медицини: збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 22–23 лютого 2023 року*. Львів: Друкарня Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, 2023. С.163-173.

- Колесникова І. Терапія мова – деякі зауваження. *Лінгвоекотологія: мова медицини: збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 22–23 лютого 2023 року*. Львів: Друкарня Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, 2023. С. 178-182.
- Лисинюк М. В. Мова ЗМІ як показник мовної культури сучасного суспільства. *Культура і сучасність* : альманах. 2020. № 2. С. 33-38.
- Мацюк З. В обороні культури рідної мови. *У вимірах слова* : зб. наукових праць на пошану професора Ірини Кочан. Дрогобич : “Посвіт”, 2019. С. 405-415.
- Савчин Т. Проблеми диференціації понять «мова» та «діалект» в українському соціолінгвістичному просторі. *Studia Methodologica*, № 54, 2022. С. 92-103.
- Семенов О. М. Наукова мова як комунікативний феномен. URL: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2010/txt/Semenog.php>
- Станкевич Н. Чистота мови і мовлення: сучасні параметри // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Львів, 2020. – Вип. 72. С. 234-240.
- Томашевська О.Я., Дзись Є.І. Українська медична мова: проблеми та їх вирішення. *Здоров'я України*. № 17 (510). 2021. С. 54-59.
- Черкес М., Черкес Н. Екологічний аспект сучасної української мови (на прикладі деяких атрибутивних конструкцій медичного мовлення оториноларингологів). *Лінгвоекотологія: мова медицини: збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 22–23 лютого 2023 року*. Львів: Друкарня Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, 2023. С. 145-152.
- Чому в українську мову повертається мода на діалекти? URL: <http://surl.li/qkkitv>

REFERENCES

- Antisurzhyk. Learning to behave politely and speak correctly / edited by O. A. Serbenska : a textbook. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 2019. 304 p.
- Heichenko K. Purity of the modern Ukrainian language is the key to the spiritual development of the nation. Topical issues of linguodidactics: traditions and innovation: Proceedings of the international scientific and practical online conference on November 09-10, 2023. Zaporizhzhia: ZSMFU Publishing House 2023. P. 18-20.
- Hrymashevych H. I. Dialects as a source of preservation of culture and spirituality of the Ukrainian people. URL: <http://nniif.org.ua/File/20ggidyd.pdf>
- Hrytsenko P. When the Ukrainian language appeared. URL: <http://surl.li/qkmdw>.
- Dudyk P.S. Purity of speech. URL: <https://litmisto.org.ua/?p=5613>.
- Yeshchenko T. Ecology of the language of modern medical documentation in the field of healthcare. *Linguoecology: the language of medicine: a collection of scientific papers based on the materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference with international participation on February 22-23, 2023*. Lviv: Printing House of Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, 2023. P.163-173.
- Kolesnikova I. Language therapy - some remarks. *Linguoecology: the language of medicine: a collection of scientific papers based on the materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference with international participation on 22-23 February 2023*. Lviv: Printing house of Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, 2023. P. 178-182.
- Media language as an indicator of the language culture of modern society. *Culture and modernity: an almanac*. 2020. № 2. P. 33-38.
- Matsiuk Z. In defence of the culture of the native language. In the dimensions of the word: a collection of scientific papers in honour of Professor Iryna Kochan.

- Drohobych: Posvit, 2019. P. 405-415.
- Problems of differentiation of the concepts of "language" and "dialect" in the Ukrainian sociolinguistic space. *Studia Methodologica*, No. 54, 2022. P. 92-103.
- Semenog O. M. Scientific language as a communicative phenomenon. URL: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2010/txt/Semenog.php>.
- Stankevych N. Purity of language and speech: modern parameters // *Lviv University Bulletin. Philological Series.* - Lviv, 2020. - Issue 72. P. 234-240.
- Tomashevskaya O.Y., Dzis E.I. Ukrainian medical language: problems and their solutions. *Health of Ukraine.* № 17 (510). 2021. P. 54-59.
- Cherkes M. Cherkes N. The ecological aspect of the modern Ukrainian language (on the example of some attributive constructions of medical speech of otorhinolaryngologists). *Linguoecology: the language of medicine: a collection of scientific papers based on the materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference with international participation on 22-23 February 2023.* Lviv: Printing house of Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, 2023. P. 145-152.
- Why is the fashion for dialects returning to the Ukrainian language? URL: <http://surl.li/qkitv>.